

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 2741 Ș30'. 1912.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza gr.-or. română a Transilvaniei.

Dl ministru de culte și instrucțiune publică ne aduce la cunoștință prin hârtia sa Nr. 15.510/1910, că și în vacanțele mari ale anului acestuia se vor ținea, ca de obicei, cursuri de vară pentru învățătorii și învățătoarele școalelor populare. Și anume: se vor ținea pentru învățătorii în Baja, Kiskunfélegyháza, Stubnya-fürdő și Timișoara, iar pentru învățătoarele în Eperjes și în Szabadka.

Programul acestora e același în toate cele șase orașe și cuprinde următoarele cursuri:

1. Priviri asupra celor mai nouă idei și instituții pedagogice-sociale în străinătate și în patria noastră, 10 ore.
2. Desemnul și dexteritățile manuale în serviciul instrucțiunii, 4 ore.
3. Instrucția limbii maghiare în școalele nemaghiare (cu explicarea noului plan de învățământ și a instrucției metodice), în 10 ore.
4. Propunerea cântărilor, a desemnului și a lucrului manual în școalele primare (cu explicarea planului de învățământ și a instrucției), 8 ore.
5. Importanța practică a raporturilor sociale în legătură cu propunerea aritmetice și a științelor naturale, 5 ore.
6. Lecțiuni de model în legătură cu cursurile de sub p. 2-5, 12 ore.
7. Tovărășiile economice și învățătorul popular, 6 ore.
8. Modul cele mai simple de contabilitate economică, 2 ore.
9. Ocupațiuni practice din desemn și din lucru manual, 30 de ore.
10. Sistemul de patronaj, 3 ore.
11. Excursii și vizitări de instituțiuni publice în după-amiezele libere, după împrejurările locale.

În fiecare curs se primesc câte 50 de ascultători, dintre cari 30 primesc gratuit din partea statului locuință și mâncare în diferite internate, și pe lângă aceasta și câte 15 coroane bani de drum, iar ceilalți primesc numai locuința gratuită. În ce privește mâncarea, aceasta o pot avea pe prețuri moderate în institut.

La aceste cursuri poate fi primit ori care învățător și învățătoare cu diplomă din țara întreagă. Pețițiile în acest scop trebuiesc înaintate inspectorului regesc concernent până cel mult în 1 Aprilie n. a. c.

Oficiile parohiale primesc prin aceasta însărcinarea de a comunica imediat învățătorilor nostri cuprinsul acestei circulari.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 8 Martie v. 1912.

Consistorul arhidiecezan.

Procesul pentru mănăstiri.

Primum informația din Budapesta, că procesul intentat din partea Mitropoliei noastre în contra Mitropoliei sârbești, pentru mănăstirile cari la despărțirea ierarhică au rămas în posesiunea Sârbilor, ca avere comună, după o stagnare de doi ani, în care restimp s'a bolnăvit și apoi a decedat referentul încredințat din partea tribunalului delegat din Budapesta cu studierea procesului, — e pus acum de nou în curgere. Tribunalul regesc din Budapesta a ordonat întregirea actelor și a datelor, acordând advocaților Mitropoliei noastre dreptul de a răspunde la datele și documentele istorice, prezentate din partea Sârbilor, cu contradate și contradocumente și dându-le în scopul prezentării răspunsului un termen fix, până la 23 Maiu c.

În urma acestei hotărâri a tribunalului regesc din Budapesta, advocații Mitropoliei noastre, domnii Dr. E. Babeș și Nic. Zigre, au avut acum decurând o consfătuire cu P. C. Să,

Arhimandritul Augustin Hamsea, Eghemenul mănăstirii Hodoș-Bodrog, stabilind împreună aceea ce va fi trecut în răspunsul cerut din partea tribunalului. Este speranță, ca sentința tribunalului în acest proces de despărțire se fie pronunțată până la finea anului curent.

În procesul intentat din partea Mitropoliei sârbești pentru mănăstirea Hodoș-Bodrog, aflătoare în posesiunea Mitropoliei noastre, tribunalul regesc din Budapesta a hotărât, ca rezolvarea lui se remănă în suspens până la aducerea sentinței în celalalt proces pentru mănăstiri.

Corelațiunea

dintre administr. civilă și cea bisericească

de Dr. I. Lupas.*)

I.

Organizarea oamenilor în societăți și alcătuiri politice s'a făcut în diferite chipuri și după diferite interese. Cel dintâi și cel mai firesc a fost instinctul de conservare, dând naștere la diferite grupări și asocieri în interesul apărării comune și al asigurării traiului. Acest instinct îl găsim și la temelia statului, care nu este altceva decât o alcătuire naturală, o colectivitate organizată cu scop de apărare și ocrotire a intereselor traiului material și vremelnic și cu scop de a subordona interesele și pornirile singuraticilor unui interes mai înalt, care țintește la promovarea binelui obștesc.

În cuprinsul și cadrele organizării de stat, sau uneori trecând chiar peste aceste cadre, s'a întemeiat și își desfășură activitatea sa binefăcătoare o instituție de origine divină: biserica, adică societatea creștină, compusă din toți aceia, cari cred și mărturisesc, nu numai cu graiul, ci și prin fapte învățăturile și poruncile lui Isus Cristos.

*) Comunicare făcută la conferința preoțească ținută în Săliște, în 23 Februarie 1912.

Pe când statul urmărește mai mult scopul de a ocroti interesele materiale și economice ale traiului cetățenilor săi, asigurându-le viața și averea, biserica are scopuri cu mult mai înalte, de ordin moral și spiritual, și anume: 1. Biserica este chemată a continua prin slujitorii săi lucrările mântuitoare ale lui Isus Cristos. 2. Biserica este chemată a susține prin o neîntreruptă propovăduire a învățăturilor creștinești legătura supranaturală între om și Dumnezeu deoparte, legătura frățască între credincioșii săi, între om și om, de altă parte.

E lucru firesc, că aceste 2 instituțiuni: biserica și statul, au fost și vor rămânea totdeauna într-o anumită corelațiune, fiind biserica avizată la sprijinul material al statului în aceeași măsură, în care statul e avizat la sprijinul moral al bisericii. Adevărat, că istoria ne prezintă și astfel de epoce, când puterea bisericii a fost cu mult mai mare decât a statului, când pontificii romani, ca Grigorie VII., Inocențiu III., Bonifaciu VIII. ș. a. au reușit să îngenunche și să plece cu fruntea în țărână pe cele mai ilustre capete încoronate din apus. Dar e știut, că întemeietorul bisericii creștine n'a urmărit scopul de a asigura pe seama apostolilor săi și urmașilor acestora stăpânire peste cele lumești. Mântuitorul Isus a dorit o singură reformă a omenirii: regenerarea sufletească morală a ei, pregătindu-o spre desăvârșire și spre câștigarea împărăției lui Dumnezeu. Din punct de vedere al acestei împărății cerești ori ce bogăție și putere, prin care dobândește cineva aici pe pământ o superioritate și stăpânire efemeră, nu este decât o pedecă și o povară pentru sufletul creștinului. De aceea exclamă Mântuitorul în predica sa dela câmp: „Vai vouă, bogăților, că vă luați mângăierea voastră; vai vouă, cari sunteți sătui acum, că veți flămânzi; vai vouă, cari râdeți acum, că vă veți întrista

FOIȘOARĂ.

Românii din America

de preotul I. Podea.
(Urmare).

Ziaristica română.

Deodată cu înmulțirea emigranților noștri s'a simțit și lipsa unui ziar, care să servească de față luminătoare pe toate căile, să-i pună în curent cu legile țării pentru a încunajura băncile tribunalelor; cu legile de muncitori pentru a-și cunoaște datoritățile și drepturile ce le compet în urma muncii lor și mai presus de toate, să le dea și o hrană sufletească, întărindu-i în credință, în nădejde, indemnându-i la muncă, la crutare, la curățenie și să le reamintească starea jalnică a familiilor rămase acasă, de cari mulți își uită.

Durere, că în locul bărbatului vrednic, care să aibă cultura și priceperea de lipsă pentru a redacta un astfel de ziar, s'au ivit niște netrebnici, niște semidocti, dar destul de pricepuți ca să tragă pe sfoară pe cei mai buni oameni ce aveam acolo.

O admirabilă caracteristică a ziaristicii române-americane de până acum ne dă dl V. E. Moldovan în Nr. 18-911 al ziarului „Românul”, când zice: „Ciobanii s'au spălat frumos și s'au făcut „redactări”. Căți fugiți de acasă, defraudanți, ofițeri tipați, vice notari cu mâța în sac — cociși de pe la București, fugiți cu inelele stăpânilor lor la America, toți căți nu iubesc munca, lucrul și câștigul cinstit, s'au făcut redactori”.

1. Cel dintâi ziar românesc apare cu opt ani înainte de asta la New-York sub numele de „Ecoul American”, redactat de un bucureștean, care netrăgându-și seama că nu e în România, a făcut un ziar de stradă, publicând cele mai proaste știri. A apărut pe neașteptate și tot pe neașteptate a și murit.

2. Urmează „Poșta Română” din Pittsburgh, redactată de jidanul Dinescu, iar în 1904 un anumit Prașca din Sibiu înființează:

3. „Tribuna” în Cleveland O., și după ce și-au încasat abonamentele, au dispărut amândoi.

4. În 15 Noemvrie 1905 sosește la Cleveland pâr. Dr. Epaminonda Lucaciu și în-

ființează „Românul”, ca ziar de propagandă catolică, care trebuia să dispară dacă nu-l prelua un Nicolae Barbul, mai târziu inginerul Gavril Barbul, iar în primăvara anului 1909 Vasile E. Moldovan, care mai înainte de a merge la America a fost redactor la „Tribuna”, „Foaia Poporului” și „Libertatea”, raportor la „Lupta” și director al revistei „Orizont” din Cluj. Frumoasa poezie „Roata dela Bălgărad” precum și articolele și povestirile publicate în diferite ziare și reviste dela noi și România i-au asigurat un loc de frunte între scriitorii noștri, și nenorocul și multele procese ce-l amenințau într-o vreme l-au mănât în America, unde a muncit încontinuu patru ani de zile pentru luminarea și organizarea Românilor de acolo, fără să aibă vre-o recunoștință, și a suferit mai mult de cât s'ar putea aștepta dela un om. Sub conducerea d-sale „Românul” s'a desbrăcat de haina confesională și a devenit cel mai bun ziar din America, putându-se compara cu oricare ziar dela noi.

5. Curând după „Românul” apare și „America”, organ al bisericii gr. or. redactat de pâr. Moise Balea. La început e slabă, pentru că apare numai când stăpânul ei are bani, voie și timp, iar dela 1909 încoace

e slabă, pentru că a devenit o tribună a cârciumarilor, leneșilor și nepricepuților, înjurând preoțimea noastră și tot ce este mai bun în America, propagând niște idei scâlciate și desorientând pe cei ce se interesează de soarta emigranților noștri.

Dintre redactorii „Americii”, afară de întemeietorul ei, unul singur, Iuliu Ioanovicu a fost om cu carte, deci încolo tot nepricepuți și leneși: un notar suspendat, Marcu Lazar; un băiat măsar: Popaiov, iar actualul redactor Zamfirescu se pricepe la gazetărie ca și la păpucărit, meseria pe care a învățat-o ca băiat tinăr. Ca să se susțină în postul de redactor, lovește în conducătorii cei adevărați ai poporului de acolo, și nu odată s'a atins de pătura noastră inteligentă de acasă și de partidul național. Între colaboratorii acestui ziar, cel mai de frunte e un jidan — Landescu din Cincinnati O., care a făcut biserica baptistă pe sama Românilor și care scrie sub numele de „Pro-rocul”.

Dela 1906 încoace revistele și ziarele se înmulțesc ca ciupercile.

6. În Jounstowna O. Cosciuc redactează „Viitorul” fără viitor și fără trecut.

și veți plânge. Vai vouă, când toți oamenii vă vor lăuda, pentru că părinții lor făceau în același chip cu prorocii cei mincinoși". (Luca, VI, 24—26). Iar în alt loc zice Isus că trău ucenicii lui: „Cât de greu vor intra cei bogați în împărăția lui Dumnezeu (Marcu X., 23), pentru că această împărăție e răsplata celor săraci cu duhul", adică a celor însetate după adevărul dzeesc și cari știu suporta toate cu umilință și răbdare creștinească.

Impotriva acelor canoniști ai evului mediu, cari cercau să apere tendințele de stăpânire lumească ale pontificilor romani, se găsesc argumente hotărâtoare chiar în cuvintele Mântuitorului, care zice: „Fiul omului n'a venit, ca să-i slujască lui alții, ci ca să slujască el altora și să dea sufletul său preț de răscumpărare pentru mulți". (Matei XX., 28) și în alt loc spune Isus: „Împărăția mea nu este din lumea aceasta". (Ioan VIII., 36).

În sfârșit prin vestita și des citată sentință: „Dați Chesarului cele ce sunt ale Chesarului, și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu". (Matei XXII., 21) însuși Isus determină o linie demarcațională.

Intemeiat pe această sentință a Mântuitorului, canonul apostolesc al 83-lea cere să se caterisească episcopul, presbiterul sau diaconul, care ar vrea să țină 2 feluri de puteri: *română* (de stat) și *ieraticească*. Noțița, pe care o găsim adăugată la tâlcuirea, ce se face în *Pidalion* acestui canon, indică o deosebire foarte distinctă între cele două puteri, între cea lumească și bisericească, în următoarele rânduri interesante: „În două se împarte stăpânirea și începătoria. Una este lumească, pe care o au încredințat Dumnezeu împăraților și stăpânitorilor. Iară alta duhovnicească, care o au încredințat Dumnezeu Arhierilor și sufletestilor economi. Însă una alta este osebită. Căci una este pământească, iară alta cerească. Una poartă sabie și omoară, iară cealaltă cu blândețe iartă și înviază. Pentru aceasta și Hrisostom zice: Altele sunt hotarele împărăției și altele hotarele preoției; împăratul are încredințate ceste de aice, iară preotul cele cerești; împăratului trupul i s'a încredințat, iară preotului sufletul. Împăratul rămășișuri de bani iartă, iară Preotul datorii de păcate. Acela silește, acesta mângăie. Acela are arme simțitoare, acesta arme duhovnicești. Aceeas necuviință urmează, dacă sau împăratul va îndrăzni a intra în sfântul altar, sau Arhierul a împărăși și a încinge sabie, precum o au pățit aceasta uriașul cel cu două

coarne al Romei, Papa zic, care pe lângă aceasta, că este din lăuntru și după duh Arhieru, va să fie din afară și după trup împărat. Să blagoslovească și să omoară, să ție cărja cea păstorească și sabiea cea ucigătoare. Amestecare neamestecată și grozăvie străină! Cadă dar însuș, că se află călcător al apostolescului canon și caterisirii se supune vrând a le avea pe amândouă: și stăpânirea romaicească și ocârmuirea ieraticăască. Cătră aceasta pretebnice sunt cele de cuviosul Episcop Cudruvis cătră marele Constantin zise: Ție Dumnezeu Ți-au încredințat împărăția, nouă ne-au încredințat cele ale Bisericei. Și precum celce ar răpi stăpânirea ta se împotrivesc lui Dumnezeu cel ce o au rânduit: așa teme-te și tu, ca nu cândva trăgând la tine cele ale bisericei, să te faci vinovat unei mari vinovății. Că scris este: dați înapoi cele ale Chesarului Chesarului, cele ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. Deci nici nouă ne este ertat a stăpâni pe pământ, nici Tu, o împărate, ai stăpânire a tămăia". (Pidalion pag. 70—71).

Porniri bune.

— Corespondență din Sebeșul-săsesc. —

Semne bune se ivesc pe orizont. Se vede, că trupul neamului nostru bătuit de fel și fel de hoale pe urma avântului prea pripit spre înălțimile culturii începe să se purifice. Ioi colea încep să înoltească mugurii nădejilor de mai bine. Cărmuitorii sorții poporului nostru încep să se convingă, că atât interesele personale, cât și cele obștești, nu se pot valida mai bine pe calea dușmăniilor și a desbinărilor, decât pe calea bunei înțelegeri. Și în unele locuri bătute de această urgie națională încep să jertfească și unii și alții prejudițiile, și zorile unor zile mai bune pară încep să liărească în depărtare.

Cam același proces sufletesc de pace obștească pară încep să liărească și în Sebeșul nostru. Poate nicăiri nu s'au fost deslășuit patimile în mod mai vrășmaș, ca aici în anii din urmă. Vestea dusă departe îi oroise porecla cuibului de vrejbă. Dar patimile s'au scurs, răsvățirea s'a potolit și dorul de pace iese tot mai pronunțat la iveală. Adevărat, că spuză tot mai există, dar vâșpaia doarme și nădăjduim să o putem stănge cu totul.

Și acțiunea de pace a ținut-o și o ține trează și neclintită mai ales preotul nostru, Dr. Seb. Stanca. Cu trudă neobosită și jertfe simțitoare a isbutit să închege în jurul său elementele înțelegătoare din amândouă partidele și să pună la cale manifestări modeste de apropiere. Și pornirea bună prinde, oamenii sătuli de sbucium și frământare fuclină spre pace. Și mai ales în urma păsii dela Arad nici societatea românească de aici nu e străină ideii de împăcare.

Iată răsărind și pentru noi Sebeșenii zorile unor zile de încheagare cu nădejdi de rezultate pozitive pentru binele obștesc.

Cele două săptămâni din urmă au fost zilele nefărășitelor adunări. S'au ținut în aceste zile zece adunări. Întâi sinodul protopopesc ordinar, în care s'au pertractat obiectele obișnuite privitoare la administrarea tractului.

Tractul Sebeșului e unul dintre cele mai trainice. Parohiile sunt regulate, în ordine, parohii cu situație materială și morală bună; în întreg tractul sunt numai 66 concubinate și și acestia țigani. Scrișul și cetitul reprezintă 51%, o situație destul de multămitoare. Școala prezintă 74% de copii umblători la școală, iară un fapt îmbucurător față de alte ținuturi, că se ridică abia la 20—30%. Școli și puteri didactice sunt în tract foarte bune. Averea totală a tractului face 466 mii cor.

Raportul amănunțit al protop. Sergiu Medean arată datele cele mai multămitoare, dovadă, că parohiile pe deoparte își pricep datorința, iar conducerea tractului e încredințată unui om care își știe împlini chemarea cu sfințenie.

Între multele momente de discuție amintesc îndeosebi faptul, că s'a înființat în Sebeș bibliotecă tractuală în condițiile cele mai frumoase pe o basă trainică. Abia s'a dat ideea și biblioteca dispune deja de aproape 500 opuri.

Reorganizarea comitetului și epitropiei, cu toate că sinodul se compune din elemente cu felurite vederi, în considerarea binelui obștesc, s'a făcut neted fără obicșnuitele frământări electorale.

S'au ținut apoi tot în zilele trecute: adunarea generală a reuniunii de înmormântare, a tovarășiei pentru asigurarea de vite, a tovarășiei promontoriale, a băncilor „Sebeșana" și „Agricola", și a reuniunii meseriașilor, tot atâtea așezăminte frumoase și trainice pentru progresul național, cari vor putea prezenta adevărată energie națională și muncă pozitivă, când toate elementele românești vor fi grupate în jurul lor. Și convingerea, că aceste instituții de forță națională vor putea și vor trebui să ajungă o putere vie în viața Românilor de aici, sperăm că va închege în întreg elementul românesc în jurul lor, aducându-le la o muncă unitară și cu puteri unite.

Tot pentru această idee măreață a unității noastre naționale, pentru promovarea culturii noastre în pătri mai largi, s'a adus la viață reuniunea de cântări sub conducerea dlui Dr. Seb. Stanca. Și zelul și dragostea pentru această instituție crește mereu.

S'au început convenirile sociale, cari se vor ținea în fiecare lună pentru consolidarea noastră și pe acest teren. Prima convenire s'a ținut Dăminea trecută, în cadre modeste, dar frumoase. A cântat corul reuniunii sub conducerea dlui Dr. S. Stanca patru piese de cor mixt, iar dl Ion Băilă a ținut o conferință: „Din tainele poeziei" făcând o subtilă critică defectelor observate la unii poeți mai de seamă ai noștri. Publicul destul de numeros a fost încântat de succesa improvizație a convenirei întregi.

O altă manifestare de natură edificatoare s'a ținut tot în Sebeș Sâmbăta trecută, și anume prima *convenire religioasă* a grupului religios al Sebeșului, înfăptuită de conferința preoțească a tractului. Convenirea aceasta a fost un act religios de o însemnată neprețuită. Au luat parte la aceasta toți cei nouă preoți ai grupului.

Dimineața au servit utrenia și liturgia preoții Nio. Maniu, Vas. Matei și Dr. S. Stanca, fiind biserica ticsită de popor dreptcredincios, iar preotul Dr. Seb. Stanca a rostit o pătrunzătoare și avântată predică ocazională, îndemnând poporul la pocăință și mărturisire.

La urmă s'a săvârșit sf. maslu de toți preoții asistenți, în frunte cu prot. S. Medean, un maslu frumos și impunător, la care alergaseră peste 150 bolnavi.

Sfârșitul serviciului divin a fost mărturisirea preoților, cari alegându-și duhovnic pe preotul Nio. Maniu, au satisfăcut și acestei îndatoriri bune creștinești.

Convenirea aceasta cea dintâi a lăsat o adâncă impresie, nu numai în sufletele poporului, ci și a preoților și a dovedit, că e unul din cei mai puternici factori de propagandă religioasă.

Agapa dela masa ospitală a prot. tract. S. Medean a încheiat această convenire de adevărată elevare sufletească.

A fost o idee fericită introducerea acestor porniri de primenire sufletească și întărire în credință, și aceste conveniri, prinse într'un sistem bine încheagat, vor ajunge arme puternice pentru propaganda religioasă în poporul nostru.

Iată câteva modeste porniri de bine în orașul nostru, cari ne dau cheazășie, că dorul și dragostea de muncă va face cu timpul ispravă frumoasă în acest ținut. Nădăjduim aceasta cu atât mai vărtos, că avem în acest centru cultural câțiva oameni, cari dispun de forță intelectuală și morală superioară, cari știu să se ridice peste mizeriile mărunte de toate zilele și să îmbrățișeze cu dreg instituțiile noastre naționale de aici, aducându-le la o ogașă comună, pentru că aceste instituții numai atunci pot desvolta muncă națională unitară, dacă ele sunt conduse de oameni cu pricepere și inimă caldă pentru interesele obștești ale neamului.

Cor.

Din protopresbiterate.

Sinod protopresbiteral în Ilia.

Ilia Murășand, 27 Februarie.

Un viu interes față de biserica și școala noastră românească a început a pătrunde la irma tuturor fruntașilor acestui protopresbiterat.

Aceasta se poate vedea și din faptul, că dela sinodul protopresbiteral ținut în 20 Febr. e. c. a lipsit un singur membru, parohul *Octavian Albani*, care își pregătește drumul spre America.

Toate obiectele puse în discuțiune au fost pertractate cu cea mai mare obiectivitate și demnitate, și toate desise cu unanimitate.

P. O. D. protopresbiter Zevedeiu Murășanu a făcut deschiderea sinodului protopresbiteral cu vorbirea următoare:

„Onorat sinod protopresbiteral, Stimați Domni și Iubiți Frați!

O bucurie simțesc în inima mea, când vă văd adunați la oaltă, fruntași protopresbiteratului, preoți și mireni, toți cu un gând, toți cu un ouget, conduși numai de binele și prosperarea bisericii și școalei noastre, de înaintarea și fericirea poporului nostru.

Vă salut cu „bine ați venit!" Domnilor, sunt grele vremile în cari trăim. E timpul de transacțiune pentru poporul nostru. Sunt mari ispitele. Însă cu cât acestea sunt mai mari, cu atât chemarea noastră a tuturor e, ca mai cu credință, cu ouagiu și mai rezoluți să fim întru îndeplinirea conștiințioasă a datorinței noastre.

Vitregimea timpurilor peste tot a împedecat poporul nostru de a se bucura și el de lumina binefăcătoare a cultului; mi se pare că chiar în acest ținut razele de lumină au străbătut mai puțin. În puține traote va fi un așa ogor, o așa înțelenire a tuturor ohestiunilor de viață a poporului nostru, ca în tractul acesta. Și dacă nu ne vom îndeplini datorința toți, preoți și mireni, toți fruntași, necruțând nici oboseli, nici chiar jertfe, întru luminarea, deșteptarea și îndreptarea poporului nostru, atunci nu poate fi vorba de progres în nici o privință, ear unde e regres, acolo e pierire.

Domnilor! Poporul nostru e conservativ din însăși firea sa. Lui îi trebuie în toate ohestiunile să vadă, să se convingă, să vadă exemple, să vadă fapte.

Deci primul pas ce ar fi a se face pentru binele și înaintarea poporului nostru, e să-i dăm *pilde și fapte*, fie prin purtarea noastră, fie prin premergerea chiar și în jertfe.

Avem exemple chiar în acest tract, că unde fruntași au fost la înălțimea chemării lor, au făcut fapte rodnice, neperitoare așa zicând.

7. În Chicago Scumpea crează „Muncitorul român", care neștiind muncii moare în curând.

8. Zamfirescu, actualul redactor al „Americii", vrea să facă răs cu revista „All-right", dar nu râde nimenea și în o dimineață moare plângând.

9. După ce păr. Lucaciu se desparte de „Românul" și trece în „Aurora III." ca nu cumva să încete certe confesionale purtate de „America" și „Românul", editează „Catholicul American", care apare până în Septembrie 1909. Dela început până la sfârșit a fost totdeauna o revistă de propagandă catolică, susținută cu banii episcopilor rom. cat. de acolo.

10. La finea anului 1908 și la începutul anului 1909 apar câțiva numeri din „Apostolul" părintelui Trandafir Scorobetu; iar în 15 Oct. apare primul număr din al treilea ziar înființat de păr. Lucaciu:

11. „Românul din America" prin care cerca să-și facă reclamă pentru noua întreprindere „casa de emigrare Aurora". Moare deodată cu apusul „Aurorei" în Aprilie 1911.

12. „Izvorul culturii", care isbucnește din mintea unor băețandri desmățați nunc-

iatori în Homestead Pa., sacă curând, în 15 Nov. 1909, după patru numeri scriși fără nici un gust.

13. În prima Ianuarie apare „Ecoul Americii" de Zamfirescu, o revistă tragi-comică, care încetează după ce puținii cetitori își achită abonamentul.

14. În aceeași vreme, un anumit Petrino din Chicago „cu 82 de gimnazii" surprinde pe bieții cetitori păcăliți în atâtea rânduri cu „Lumea nouă", care în curând trece în lumea veche, lăsând în urma sa pe cei doi fii ai săi fără pic de creștere.

15. Posnașul și

16. Trimbișul, de cari s'a scandalizat toată lumea, în timpul scurt cât au bătut pe la ușa unuia s'au altuia. Au murit amândoi în lupta cu „Calicul American", o revistă care apare de câțiva ani și e redactată de niște desperați din Indiana Harbor. Această revistă împreună cu redactorii ei vor rămânea pentru toate timpurile rușinea ziaristice române.

17. Tot la începutul anului 1910 apare în So Sharon Pa, încă o foaie de batjocuri, sub îngrijirea preotului M. Balea și P. Costea, sub numele de „Adevărul".

18. Moș Crăciun din anul 1910 sosește cu „Românul din New-York", pe care îl poartă în toate părțile Americii, imbiindu-l ca cel mai frumos dar. Editor a fost inginerul Gavril Barbul, care de prezent are oficiu de bancă în Cleveland O.

19. O revistă literară, care moare în fașă, apare la 1 Februarie 1911 iarăși în New-York sub numele de „Pribeagul", redactată de un anume Zamfir din Brașov, iar la 1 Martie:

20. „Deșteaptă-te Române" a lui Iancu Romanul, fost mai înainte agent al căsii de emigrare și redactor al ziarului „Românul din America".

În decurs de opt ani de zile vedem dar că în America am avut peste douăzeci de ziare și reviste, dintre cari azi mai trăiesc două: „America" susținută de societățile de ajutor, și „Românul" la care muncește dl V. E. Moldovan. Iar din aceste douăzeci de foi românești țărânul nostru din America a învățat atâtea, ca să nu se mai încreadă în nimenea și în nimica, și când cineva își plătește abonamentul își zice înainte: Poftim banii, dar gazeta știu că nu mult o să-mi strice ochii. (Va urma).

Pildă vie a să fie faptele noastre în poporul nostru. El crede ce vede!

Dela noi singuri, preoți, învățători, înțelegința toată, și toți alți frunzeși, atârână îndreptarea rețelilor celor multe învâinate în poporul nostru — și acestea sunt desuțul de multe, — să-l învățăm, să-i arătăm rețelele și greșelile, și să-l sfătuim a pași pe calea îndreptăreii, a binelui și fericirei.

Toți cu un gând și cu dragoste să purcedem spre deșteptarea și luminarea poporului nostru. Dragostea și buna înțelegere produc fapte, fructe vrednice de laudă. Dragostea și buna înțelegere să domnească și în sinodul nostru protopresbiteral din acest an 1912, pe care prin acesteia îl declar deschis.

Lucrările îndeplinite în acest sinod au fost acestea:

După deschidere a urmat verificarea membrilor sinodului protopresbiteral pe noul period de trei ani, apoi s'a constituit sinodul, alegându-se bărbați de încredere pe Ioaniche Olariu și Iuliu Orbonaș, ear de notari pe Ioaniche Oprean și Ioan Laslo.

A urmat apoi interesantul raport general al P. O. D. protopresbiter despre starea tractului nostru cu date speciale și instructive. Din raport scot următoarele: Nrul esibitelor în anul 1911 a fost 780. Nici o restanță nu a ramas. Parohi sunt în tract 29. Nrul sufletelor 24.599. Nrul nașterilor 776, ear al morților 661.

Astfel avem o creștere de 115 suflete.

Numărul nașterilor în anul 1911 au fost mai mare ca în 1910 cu 104, ear al morților în 1911 mai mic ca în 1910 cu 55. Numărul căsătorilor a fost în 1911 de 322, față de anul trecut o creștere de 63 căsătorii. Numărul căsătoriilor ilegitime au ramas cu 31 Dec. 1911 la 319, o scădere față de anul trecut de 122. Copii ilegitiți s'au născut (în 1911) 52, față de anul trecut o creștere de 28.

Deci anul 1911 pentru acest tract a fost un an destul de favorabil. Nașterile s'au înmulțit, mortalitatea a scăzut, căsătoriile încă s'au înmulțit, ear căsătoriile ilegitime au scăzut cu 122. O singură căsătorie s'a încheiat numai la organele administrative în anul 1911. La toate acestea au contribuit mult măsurile aspre luate de preoțimea tractuală, și prin aceasta s'a întărit simțul rel.-moral în populațiunea noastră.

Mai însemnată și mai îngrijitoare este starea școalelor noastre din acest tract.

Din patruzeci de școli ce am avut în acest tract, organele administrative, începând din anul 1905 până în 1909 n'au închis 26 școli, toate din motiv, că nu sunt edificiile corespunzătoare.

Și minune de necrezut! Patru, până la 6 ani au stat închise, ear acum de un an de doi au început a le deschide ca școli comunale sau de stat. Și vin chiar aceleș organe și ne iau în chirie aceleș localuri pentru școli comunale ori de stat, pe cari ele le-au închis. Acum sunt bune și deplin corespunzătoare pentru copiii noștri, cari 4-6 ani nu s'au bucurat de bunățile cărții. Dar ce să vezi, deși comunele sunt locuite curat de români gr.-or. nefiind nici un suflet străin în ele, totuși în aceste școli nu este ertat a se propune nici un cuvânt în limba românească, ci se aplică învățători și învățătoare străine de limba și de biserica noastră, nepricepând nici un cuvânt românește.

Față cu chestiunea școlară din acest tract, sinodul cu unanimitate și însuflețire a primit propunerea următoare:

„Sinodul protopresbiteral ascultând cu via interes raportul P. O. D. protopresbiter Z. Mureșan privitor la chestiunea școalelor noastre din acest tract;

considerând, că în întreagă Ungaria nicăiri nu a fost o așa goană contra școalelor noastre confesionale, ca în acest protopresbiterat, închizându-se în anul 1906—1909, 26 de școli și rămânând numai 14 în loc de 40, dar și acestea în continuu sunt admonate și amenințate cu închidere, nefiind, afară de două, — Ilia și Câmpuri-Surdue — deplin corespunzătoare;

considerând, că și conservarea acestor 14 școli confesionale din protopresbiterat în partea cea mai mare formează meritul P. O. D. protopresbiter, care în cei doi ani de când a ocupat postul de protopresbiter, prin intervenirea sa, cu zelul său neobosit și activitatea extraordinară a făcut adaptări la aceste școli și diverse procurări, cu totul în sumă de peste 25,000 coroane;

considerând, că pentru a putea aduce toate aceste școli confesionale — 12 — în stare deplin corespunzătoare, mai trebuiesc încă de la 2000—7000 cor. în total peste 50,000 cor., iar populațiunea noastră din tract e atât de săracă și atât de îngreunată chiar cu susținerea acestor școli, încât este imposibil a se mai putea îngreuna prin repartiții nouă;

considerând, că a se lăsa să se piardă aceste școli ar fi un păcat neiertat, căci

în cele 18 școli de stat ori comunale, des h'ise în locul elor noastre, rzi nu se propune absolut de los limba română, deși locuitorii din sate sunt curat români gr.-or. și nici un suflet neromân, ceace înseamnă pentru prezent abandonarea și batjocorirea, iar pentru mai târziu perderea dulcilor noastre limbi strămoșești;

considerând, că și azi mai stau 8 școli închise de 4—6 ani, pentru a căror edificare populațiunea noastră din diferitele comune — fie cât de săracă — ar fi în stare a jertfi fiecare câte 7—10,000 cor., iar alte 7—10,000 cor. de școală să se ceară ajutoare, ori să se introducă celeste, ca astfel să putem salva și aceste școli;

sinodul protopresbiteral cu unanimitate decide:

a) A se exprima P. O. D. protopresbiter Z. Mureșan, mulțumită protopresbiterului pentru activitatea extraordinară și zelul pus întru spărarea și conservarea școalelor noastre confesionale.

b) Sinodul îl roagă, ca și pe viitor să ia sub scutul său apărarea și îngrijirea școalelor confesionale ce ne-au mai rămas în protopresbiterat, și în scopul aceste, precum și eventual al redeschiderii celor 8, ce și azi după mulți ani sunt tot închise, să binevoiască a face toți pașii posibili, ce P. O. D. Saorede de bun, fie prin ajutoare, fie prin colecte și apel la inimile bune și calde pentru conservarea școalelor noastre, adevă a limbei și legii strămoșești.

La cele patrușpezece școli confesionale sunt aplicați 9 învățători defnitivi, 2 provisor, iar 3 școli stau închise din lipsa de învățători. Din acestea 14 școli, afară de cea din Ilia și Câmpuri-Surdue, celelalte în continuu sunt admonate și amenințate cu închiderea, din fel și fel de motive.

Averea totală a acestor școli este de 91,346 cor.

Sporul în școli a fost mulțamitor, afară de școala din Târnava.

Privitor la afacerile epitropicești P. O. D. protopresbiter comunică, cumcă cu finea anului 1911 nu a mai rămas nici o parohie în restanță cu rațiociniile. Erau înainte de 2 ani, la venirea D-Sale în fruntea tractului, parohii, în restanță cu rațiociniile pe 2—14 ani, în total 153 rațiocinii.

Averea totală a bisericilor (afară de cea școlară) face cu 31 Decembrie 1911, 221,016 cor.

Donățiuni mai însemnate s'au făcut în parohia centrală Ilia. S'a procurat un olopot de dl Iuliu Orbonaș, s'au procurat 4 rapori în preț de 1000 cor., s'a înmulțit fondul pentru renovarea bisericii dela 1400 cor. la 4400 cor. Toate acestea prin colecte dela frunzeși din Ilia și mai mult dela alți binefăcători și marimonioși. S'au făcut donățiuni mai mici și în alte parohii din tract.

Reuniuni de femei pentru înfrumșetarea bisericilor sunt în Ilia, Almaș, Se-liște și Câmpuri-Surdue. Coruri bisericicești au: Ilia, Gothateș, Cerbia, Zam și Câmpuri-Surdue.

Acesta este în general cuprinsul raportului P. O. D. protopresbiter Zevedeiu Mureșanu pe anul 1911.

Se censurează și aproabă rațiociniul fondului tractual pe anul 1911 și se votează budgetul pe anul 1912.

După aceasta a urmat alegerea comitetului și a epitropiei protopresbiterale pe periodul de 3 ani, cum și alegerea defensorului matrimonial și a fiscalului, în persoana vrednicului avocat Dr. Stefan Chirilovici.

Cu acestea fiind pertractate obiectele dela ordinea zilei, P. O. D. protopresbiter prin o cuvântare, în care îndeamnă pe toți la muncă, la dragoste și bunăînțelegere, temelia tuturor lucrurilor bune, declară sinodul protopresbiteral închis.

Sinodul îl acamă. Ne-am depărtat cu dorința de a ne revedea tot cu așa dragoste și însuflețire pentru cauzele noastre bisericicești și școlare.

Ion Laslo
not. al sinod. protopopesc.

Deputați sinodali.

Deputați mireni la sinodul arhidiecezan pe periodul 1912—15 au fost aleși următorii domni:

I. Cercul Sibiu: Parteniu Cosma, dir. „Albinei”. Ioan de Prede, adv.

II. Cercul Săliște: Dr. Nicolae Comge, medic. Dr. Quisfor Ghibu, insp. școl.

III. Cercul Sebeș: Dr. Eugen Mețianu, fiscal. comit. Dr. George Macălar, adv.

IV. Cercul Alba Iulia: (rezultatul sortinului necunoscut).

V. Cercul Deva: Dr. Aurel Vlad adv. Dr. I. Groza adv.

VI. Cercul Hațeg: Dr. George Proca seor. cons. Nicolae Maorea contabil.

VII. Cercul Ilia: Victor Tordășian of. cons. Dr. Ștefan Chirilovici adv.

VIII. Cercul Geoagiu: Dr. Ioan Marghita adv. Dr. Enea Papiu adv.

IX. Cercul Zarand: Dr. Nerva Onon adv. Dr. Ioan Papp adv.

X. Cercul Câmpeni: Dr. Vasile de Preda adv. Dr. Zosim Chirtop adv.

XI. Cercul Torda: Dr. Nicolae Bălan prof. semin. Dr. Valer Moldovan adv.

XII. Cercul Cluj: Vasile Almășan adv. Dr. Pavel Roșca prof. semin.

XIII. Cercul Solnoc: Dr. Gavril Buzara adv. Dr. Augustin Bodea adv.

XIV. Cercul Bistrița: Dr. Ioan Popescu adv. Iosif Popescu dir. de bancă.

XV. Cercul Târnave: Octavian Goga seor. Asoc. Eugen Todoran prof. semin.

XVI. Cercul Sighișoara: Victor Păcală, prof. sem., Virgil Oaițiu, dir. gimn.

XVII. Cercul Treisoane: Dr. Ianou Mețianu, mare propr., Nicolae Bogdan, prof. gimn.

XVIII. Cercul Brașov: Dr. Nicolae Vecerdeș, dir. f. „Albinei”, Arseniu Vlaicu, dir. șc. com.

XIX. Cercul Bran: Nicolae Garciu, adv., Iosif Pușcariu, adv.

XX. Cercul Făgăraș: Dr. Ioan Șencheș, adv., Dr. Octavian Vasu, adv.

NOUTĂȚI.

Director nou de bancă. Din Arad se scrie, că domnul Dr. Nicolau Onon s'a retras, din cauză de boală, dela postul de director executiv al institutului de bani „Victoria” și că consiliul de administrațiune a numit director în locul seu pe domnul Sava Raicu, până aci vice-director al acestui institut.

Impotriva lui Apponyi. Contle Apponyi de câțva timp se pare, că nu mai are noroc. În Jászberény, orașul pe care-l reprezintă nobilul conte în dietă, s'a ținut Duminecă după amiază o mare adunare populară. Au participat câteva mii de oameni. Adunarea a declarat, că aprobă partidul lui Jasth și al social-democraților cu privire la lupta pentru votul universal; totodată condamnă politica contelui Apponyi Albert și protestează împotriva ei, deoarece politica aceasta nu se unește cu dorințele poporului din Jászberény.

Intrunire pentru drepturile femeilor. Din Viena se scrie, că Duminecă s'a ținut cea dintâi întrunire a sufragetelor austriace. Pentru acest scop au venit la Viena mai multe delegații de femei din provinciile austriace. Adunarea a primit unanim moțiunea, care pretinde vot pe seama femeilor la alegerea de deputați în parlament.

Biblioteca Academiei Române. În luna Februarie 1912 s'au consultat 2591 volume și broșuri tipărite de către 1151 cetitori; 508 manuscrise, 1082 documente, 48 cărți vechi (1508—1830 au fost comunicate la 190 cetitori. Colectiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 554 volume și broșuri, 313 numere de reviste române, 204 reviste străine, 3 atlase și hărți, 8 stampe și portrete, 5 volum manuscrise, 13 documente, 3 fotografii, 2173 foi volante, 19 monete și obiecte de muzeu. Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

Mormânt din anii revoluției. În apropierea magazinului militar din Timișoara s'a găsit un mormânt de soldați. Scheletele aflate erau turnate cu var. S'a constatat, că este un mormânt dela 1849. Autoritățile au dispus ca oasele găsite să fie din nou înmormântate.

Aviațiune. Administrația armatei austro-ungare plănuiește să cumpere mai multe aeroplan mari și mici, pentru construirea unei flote aeriene. La sfârșitul lui Martie se va ține, spre acest scop, un concurs de aeroplan la Fischamend.

Documente și scrisori. La moșia contelui Kossakowski în Polonia rusească s'a găsit o uniformă d'alui Napoleon cel Mare cu mai multe scrisori și documente de însemnatate. Împăratul francez a trecut pe la moșia aceasta în anul 1812.

Mulțamită. Marele mecanic al neamului nostru, dl Vasile de Stroescu, a binevoit a dăru pentru edificarea școalei noastre confesionale gr. or. române din Făgăbăra (tract: Ilia) suma de 500 cor. Pentru care faptă primească marinosul donator sincerile noastre mulțumiri. Ion Laslo paroh, Arghel Miclea epitrop.

† Ioan Jurca, paroh gr.-or. rom. în Cebes, membru al s'aului și sinodului protopresbiteral, membru al congregațiunii comitatense și al altor corporațiuni culturale, în etate de 79 de ani, după un serviciu de 46 ani la altarul Domnului, împărțit cu S. Taine a adormit în Domnul la 2/15 Martie a. e. Osămintele i-au fost așezate spre odihnă vecinică Luni 5/18 Martie a. e. la ora 1 d. a. Fle-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

† Dl Ioan Vătășan, inspectorul general al institutului „Albinii”, s'a înscris membru pe viață al Reuniunii femeilor române din Sibiu, solvind taxa statutară de 40 cor.

Târg în Sebeșul-săsesc. Târgul de țară pentru oi se ține în Sebeșul-săsesc în 4, 5 și 6 Aprilie n. e.

Mulțamită. Au binevoit a dona pe sama școalei industriale și economice, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, institutul „Coroana” din Bistrița 50 cor., institutul „Cordiana” din Folfeldea 20 cor., institutul „Oriental” din Dobra 20 cor. Pentru aceste donățiuni exprimă mulțamită: Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Onorare medicale. În zilele acestea, când medicii aproape în toate țările se jăluiesc din pricina venitorilor neîndeplătiți, de care sunt împărțâșiți, o revistă medicală germană a publicat câteva date despre onorarele uriașe primite de medicii în timpul mai nou dela oameni bogăți și dela principii. Banăoară, doctorii Mackenzie și Lorenz au fost remunerați cu câte 400 mii mărci, Lapponi și Leyden cu câte 100 mii de mărci, pentru o singură consultare sau operație.

Copilul nimănu. Poliția din Seghedin a arestat pe un tinăr pungaș, care n'a știut da alte lămuriri despre sine, decât că-l cheamă Iohann Vogelfrei. Nu-și aduce aminte nici de părinți, nici de locul sau anul nașterii, nici de ceva înrudiri. Susține că face parte dintr'o caravană țigănească. La față e totuși alb, părul blond și ochii albaştri. A întreerat, în societatea țiganilor, Europa întreagă. Faraonii l-au tratat cât se poate de rău, bătându-l și chinându-l. A voit să fugă, însă totdeauna l-au prins. A comis furturi, ca să scape de țigănimie.

Teatru jidovesc. În săptămâna aceasta s'a deschis în London primul teatru jidovesc numit „Temple”, în care se dau drame și opere în limba evreiască.

Mulțamită. Ilustrului mecenat și binefăcător al neamului nostru, dlui Vasile de Stroescu, în numele credincioșilor mai exprim mulțamită și pe calea aceasta pentru ajutorul de 600 cor. dat pentru zidirea școalei noastre. Mercheaș, 7 Martie 1912. Ioan Leuca, paroh.

Dela poliție. Doi indivizi se prezentă la șeful poliției. „Dle șef, zice unul, dumnealui mi-a furat o bicicletă!” — „Nu este adevărat, răspunde acuzatul; mă rog, să mă căutați în toate buzunarele!”

Sucursala din Sibiu a societății de ajutorare pentru alienații vindecați își ține adunarea generală ordinară la 1 Aprilie n. orele 5 d. a. în localul casei maghiare, sub presidiul domnului Walbaum, comite suprem și comes săsesc.

Oameni harnici. Comitetul și sinodul parohial din comuna Saligete, protopresbiteratul Devei, a decis în 29 Februarie v. e. susținerea și pe mai departe a școalei confesionale gr. or. române, urcând salariul învățătoresc la 1000 cor., conform legii noi școlare, care sumă va fi încoasată din repartiție făcută pe popor. Laudă și onoare harnicilor oameni!

În contra tuberculozei. În primele zile din Martie s'a întemeiat și organizat în Budapesta liga generală pentru combaterea tuberculozei în Ungaria.

Știre teatrală. Trupa ibseniană a dnei Maria Rehoff, cunoscută publicului sibian, va da în teatrul orașului nostru o serie de interesante reprezentațiuni, începând cu ziua de Duminecă sau Luni.

Vapor atacat. Vaporul Scodra al societății de navigațiune Ungaro-Croata, venind din portul albanez Obotti spre Fiume, a fost primit cu pușcături în seara de 14 Martie, când trecea pe lângă fortul turcesc Luasa. Doi marinari au fost răniți. Făcându-se cercetare, turcii au declarat că au tras focuri numai din greșală: vaporul adevăa purta trei colorul alb-roșu-verde, pe care soldații turci l-au considerat ca drapel italian.

Nr. 149/1912.

(78) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea unui post învățătoresc în comuna Deal, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental din cassa bisericii 600 cor., întregire dela stat 400 cor. 2. Relut de evartir 100 cor. 3. Relut de grădini 20 cor. 4. Pentru lemne 12 cor.

Învățătorul, care se va alege va fi dator a forma și conduce corul bisericesc.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeș, 5/18 Martie 1912.

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopresb.

Nr. 243/1912. I.

(79) 1—1

Publicațiune.

Pentru procurarea unui plan de clădire corespunzător și preliminarului de spese detaliate în scopul clădirii unui hotel orășenesc se escrie concurs cu termen până la 20 Iunie a. c.

Pentru planuri se împart două premii de 1000 cor. resp. 400 cor. Documentele și condițiunile de concurență necesară la compunerea planului se pot primi gratuit dela magistratul orășenesc.

Szászsebes, la 14 Martie 1912.

Magistratul orășenesc.**Bănci de școală**

se pregătesc în diferite sisteme, pe deplin corespunzătoare, conform cerințelor igienice. Modelele se pot vedea în fabrica pentru bănci de școală a lui

Wilhelm Connerth
Sibiui, Strada Gușterii 53.

O domnișoară germană

tinere de 21 ani, născută în Germania din familie bună, caută un post ca însoțitoare de voiaj, ori ca bonă pentru România, salar după învoială.

(74) 2—3

Ofertele sunt rugate sub „Nr. 200” la administrația acestei foi.

Admoniare!**Société des Papiers Abadie.**

Îvindu-se în timpul din urmă diverse falsificate a marcei tuburilor noastre foarte plăcute și de toți cunoscute

RIZ ABADIE (Riz doré)

rugăm onorata noastră clientelă a fi cu atențiune la numele Abadie, de oarece falsificatele să ailesc a fi cu alte numiri înlocuite. Vă sfătuim deci să fiți precauți la cumpărarea vreunei imitațiuni fără valoare, căci contra acestora vom interveni cu toate mijloacele legale permise! Société des Papiers Abadie. (124) 23—52

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta birou de informații** și

Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urg tez resolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,
Budapest, Lajos-utca 141 III/19.

(73) 2—5

Cruțați și Vă încercați norocul!**In 1 Aprilie** va fi tragerea proxima a **lozurilor de Tisa**cari afară de 2 câștiguri principale de câte **Cor. 180,000.—** mai au câștiguri**Cor. 2.300,000.—** în fiecare an și aduc pe lângă toate acestea și **4% int.**De prezent vindem aceste lozuri pe **48** rate lunare de câte **10 coroane.**

Ultima tragere va fi în 1930 până la care termen tot lozul trebuie să se tragă necondiționat cu câștig.

Nici un risic! Toate casselle statului primesc aceste lozuri ca cautiune. — Valoarea lor crește din zi în zi.

Deja după solvirea ratei prime participă cumpărătorul, — pe baza listei de rate ce i se estradă cu reintoarcerea poștei, — la toate tragerile, iar câștigurile sunt în întregime încă ale lui.

Rata primă Vă rugăm a ne-o asigna prin mandat postal pentru asignarea celorlalte rate punem la dispoziția cumpărătorilor cecuri postale.

Prospecte și explicații trimitem la cerere gratis și franco.

Se caută agenți contra proviziune mare.**Ústredná Banca Účastinný Spolok,****Budapest V., Sas-u. 24 sz.**

(70) 3—3

Vindem apoi de prezent:

1 buc. loz dela „Banca Hipotecară Ungară” pe 40 rate à 675 cor. cu **6 trageri** anual și cu câștigul cel mai mare din lume de **Cor. 1.000,000.—**.

NB. La proxima tragere din

25 Aprilie se va sorți câștigul de **Cor. 300,000.—**.

1 buc. loz dela „Pesti Házai” pe 36 rate à 5.— coroane cu **3 trageri** anual și cu câșt. principal de **C. 400,000.—**.

NB. La tragerea proxima din

5 Iunie se va sorți câștigul de **Cor. 200,000.—**.**„MATCA”****instituit de economii și credit, societate pe acții în Tebea.****Convocare.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Matca”, sunt invitați prin aceasta la

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Tebea (Cebea) **Marti în 26 Martie 1912** st. n. la 1 ore d. a. în biroul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe care le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comit. de supraveghere după gestiunea anului 1911 și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii profitului curat.
5. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere pe anul expirat 1911.
6. Deliberarea asupra proiectului direcțiunii în privința urcării capitalului societar.
7. Modificarea §. 6, 18 și 34 din statute.
8. Fixarea prețului mărcilor de prezență pro 1911 și 1912 pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghere.
9. Propunerea direcțiunii asupra strămutării sediului Acționarii au să și prezinte acțiunile conform §-ului 20 din statute.

Tebe (Cebea) la 5 Martie 1912.

Direcțiunea.

(80) 1—1

Contul bilanț cu 31 Decembrie 1911.**Activa—Vagyon.**

Mérleg számla 1911. Dec. hó 31-ével.

Pasiva—Teher.

	K	f
Cassa — Pénztár	5,353	79
La inst. „Victoria” — „Victoria” takaréknál	730	—
Cambii — Váltók	80,899	—
Cambii cu acop. hip. — Jelzalog, biztos. vált.	295,480	376,379
Obligațiuni — Kötvény kölcsönök	3,270	—
Martă la consum — Aru az áruaktárnál	22,916	84
Mașini agricole și motor — Mezőgazdas. gépek és motor	3,400	—
Edificiul instit. în H.-Cristior — Intézeti ház H.-Kristyor	14,668	46
Mobilier la institut — Felszerelés az intézetnél	1,205	—
Mobilier la consum — Felszerelés az áruaktárnál	1,265	2,470
Debitori — Tartozó számlák	10,189	87
Interese restante — Hátralékos kamatok	388	63
Interese transitoare de reesc. — Átmeneti visszesz. kam.	4,126	30
	443,892	89

	K	f
Capital societar — Részvénytőke	53,300	—
Fond de rezervă — Tartalékalap	5,408	—
Depuneri — Takarékbetétek	67,276	49
Reescompt — Visszeszámitolás	299,436	—
Diverse creditori — Különbféle követelő számlák	1,706	29
Interese anticipate — Előre vett kamatok	6,420	40
Profit curat — Tiszta nyereség	10,345	71
	443,892	89

Contul profit și pierdere.**Debit—Tartozik.**

Nyereség és veszteség száml'a.

Credit—Követel.

	K	f
Interese de depuneri — Betét kamatok	3,184	52
Interese de reescompt — Visszesz. váltó kamatok	16,358	94
Salar la institut — Fizetések az intézetnél	3,242	—
Salar la consum — Fizetések az áruaktárnál	2,175	32
Spese de birou — Irodai költségek	550	93
Dare directă dela institut — Egyenes adó az intézetnél	1,704	20
Dare directă dela consum — Egyenes adó az áruaktárnál	262	98
Dare comitatenză — Megyei pótdó	112	38
10% dare după depuneri — Betétkamatozó	313	64
Dare com. dela institut — Községi pótdó az intézetnél	288	80
Dare com. dela consum — Községi pótdó az áruaktárnál	100	—
Provent — Illeték	323	40
Amortizare de mobilier la institut — Leírás felszerel. az intézetnél	100	58
Amortizare de mobilier la consum — Leírás felszerel. az áruaktárnál	140	44
Amortizare de marfă — Leírás az áruból	2,000	2,241
Profit curat — Tiszta nyereség	10,345	71
	41,153	84

	K	f
Venit transpus — Athozott nyereség	186	84
Interese dela imprumut — Kölcsön kamatok	31,103	01
Provizie — Jutalékok	6,806	62
Venit dela consum — Áruaktártól bevétel	3,057	37
	41,153	84

Tebea (Czebe), la 31 Decembrie 1911.

I. Indrei m. p., dir. subst. — vezérig. helyettes.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Iosif Tisu m. p., președinte—elnök Ioan Jurca m. p., vice-președinte—alelnök.
Lazăr Pârva m. p. Florea Alesandru m. p. Petru Stanciu m. p. Leontin Micluția m. p.
Marcu Huțiu m. p. Petru Câmpian m. p. Nicolae Mateiu m. p.

Comisiunea de supraveghere: — A felügyelő bizottság:

Ioan Mihut m. p., preș. Pavel Lazar m. p. Emil Negruț m. p.
Nicolae Bexa m. p. Atanasiu Brana m. p.

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur.

Trăiască!**„Pastilele de piept ale lui Egger”**

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

O să mă înnece această tusă rea! **Farmacia „Reichspalatin”** Budapesta, VI. Váci-körut 17.

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummel, Carol Priessel, Au- (372) 26—26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Pastilele de piept ale lui Egger m'au scăpat repede!